

М. У. Р. Р.

30-03-2022

ОБЩИНА ВАРНА
Рег.№: OC22000263BH
Дата: 30.03.2022

ДЪРЖАВНА ОПЕРА
ВАРНА

ТЕАТРАЛНО-МУЗИКАЛЕН ПРОДУЦЕНТСКИ ЦЕНТЪР - ВАРНА
ДЪРЖАВНА ОПЕРА - ВАРНА
П.Л. НЕЗАВИСИМОСТ 1 | ВАРНА, 9000
WWW.OPERAVARNA.COM
СЕКРЕТАР НА ДИРЕКТОРА: 052 665 012
АРТ. СЕКРЕТАР: 052 665 030

До ПК „Култура и духовно развитие“ към Общински съвет – Варна

Театрално - музикален продуцентски център - Варна
Изм.№ <u>196</u> / <u>30.03.2022</u> г.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

за отличаване на екипа на ТМПЦ – ДТ „Стоян Бъчваров“ Варна с колективна Награда „Варна“ 2022 в областта на културата, категория Театър, за продукцията на „Тютюн“ – първа театрална постановка в България по нецензурирания първи вариант на легендарния роман на Димитър Димов, юбилейна постановка за 100-годишнината на Варненския драматичен театър през 2021 г.

Уважаеми госпожи и господа,

Внасям предложение за отличаване на екипа на ТМПЦ – ДТ „Стоян Бъчваров“ Варна с колективна Награда „Варна“ 2022 в областта на културата, категория Театър, за продукцията на „Тютюн“ – първа театрална постановка в България по нецензурирания първи вариант на легендарния роман на Димитър Димов, юбилейна постановка за 100-годишнината на Варненския драматичен театър през 2021 г.

Забележителна панорама на времето, когато България се намира в германската зона на влияние, романът „Тютюн“ (1951) разглежда самотата на личността и натиска на капитала върху нравствените устои на човека. Съюзът на българските писатели заклеява романа като „проводник на западно влияние“ и принуждава Димитър Димов да го промени в стила на господстващия тогава „социалистически реализъм“ (1955). Десетилетия наред в тоталитарна България се разпространява само тази официална версия на романа, докато оригиналът е публикуван отново, благодарение на наследниците на писателя (1992). Преведен на над 30 езика, романът продължава живота си и на филмовия екран в прочутия едноименен филм на режисьора Никола Корабов и оператора Вълко Радев (1961).

60 години по-късно оригиналният първи „Тютюн“ оживява на сцената на ДТ „Стоян Бъчваров“ в драматургичния вариант на Юрий Дачев и режисьорския прочит на Бина Харалампиева, сценографията и костюмите на Свила Величкова и Ванина Цандева, както и авторската музика на Асен Аврамов – един постановъчен екип, който би правил чест на всеки театър. За ролята на алчния и безскрупулен собственик на тютюневата фабрика „Никотиана“ Борис Морев, фатално влюбен в красивата лекарка Ирина, режисьорката избира популярния актьор Калин Врачански, който играе на сцената на Театър „София“, Театър 199, Музикалния театър и др., участва в тв сериалите „Съклен дом“ и „Дървото на живота“, във филмите „Забранена любов“, „Още нещо за любовта“ и др. Сложният душевен живот на главната героиня пресъздава Диана Димитрова, която познаваме от филмите „Снимка с Юки“, „Писма до Антарктида“, „Дъвка за балончета“, също от тв сериалите „Откраднат живот“, „Столичани в повече“ и др. Заедно с гостите Калин Врачански и Диана Димитрова, във Варненския „Тютюн“ участват Стоян Радев, Пламен Димитров, Свилен Стоянов, Христина Джурова, Веселина Михалкова, Николай Божков, Александра Майдавска, Ивайло Иванов, Николай Кенаров и Юлияна Чернева.

Фокусиран върху разпада на личността във време на война, варненският „Тютюн“ звучи актуално и днес. Юрий Дачев, признат експерт в театралния превод на големи литературни творби, не възпроизвежда цялата сюжетна структура на романа, а съхранява и извежда само знаковите моменти и магнетичния чар на неговите герои. Следвайки тази първоначално зададена от драматурга и режисьора интерпретационна посока, екипът изгражда една динамична и експресивна постановка, чиято сила на внушението се измерва с неотслабващото внимание от страна на публиката към продължаващия цели 2 часа и 20 минути спектакъл. Актьорските превъплъщения придават на познатите персонажи убедителност и сила, които допълнително насищат с енергия цялото действие. Неумолимият ход на времето подчертава и модулната сценография, която с минимални усилия бързо променя сценичната среда. Перфектна е костюмографията на носителката на няколко награди „Аскеер“ Свила Величкова, тук в партньорство с младата Ванина Цандева. Авторската музика на Асен Аврамов, един от най-добрите съвременни композитори на театрална и филмова музика у нас, оцветява емоционално цялото възприятие.

„Тютюн“ категорично е най-търсеното представление от репертоара на ДТ „Стоян Бъчваров“. Билетите свършват месеци напред, не само във Варна, а и при гастролите в София, Бургас и други градове. В плътно запълнения график предстоят спектакли във Велико Търново, Пловдив, отново в София, също в Кърджали, Сопот, Севлиево, Казанлък и т.н.

Създадена с висок професионализъм и респект към забележителната история на един от десетте най-любими на българите романи, постановката „Тютюн“ достойно представя Варненския драматичен театър в неговия 100-годишен юбилей, като един от водещите театри днес в България.

Приложения:

Да постигна онзи необясним магнетичен чар – интервю на Виолета Тончева с драматурга Юрий Дачев в Портал Литернет;

„Тютюн“ – разпадът на личността – интервю на Виолета Тончева с реж. Бина Харалампиева за Портал Култура;

Калин Врачански между „Никотиана“ и Ирина – интервю на Виолета Тончева за сайта Impressio.bg;

Калин Врачански и Диана Димитрова обичат и страдат в света на „Никотиана“ – отзив на Ирина Гилова за в. „Монитор“;

„Тютюн“ с премиера във Варненския театър – Марина Чертова за сайта Lupa.bg

CD със снимки и видео от „Тютюн“.

ВЕСЕЛИНА МИХАЛКОВА

Артистичен директор на ДТ „Стоян Бъчваров“ Варна

ВИОЛЕТА ТОНЧЕВА

Връзки с обществеността на ТМПЦ Варна, Награда „Варна“ за журналистика 2019

"Тютюн" с премиера във Варненския театър наесен

Марина Чертова за сайта Lupa.bg

https://lupa.bg/news/spektakalat-quottyutyunquot-s-premiera-vav-varnenskiya-teatar-naesen_121977news.html?fbclid=IwAR06FqLlq20UEevLVR6OrwkhRlzoIrrA2x9Y9B_1L0GO41glQ827JTnsV-8#google_vignette

Режисьорът Бина Харалампиева поставя на сцената великия роман на Димитър Димов, Калин Врачански влиза в ролята на Борис Морев

Легендарният роман на Димитър Димов „Тютюн“ ще оживее на сцената на Драматичния театър във Варна, научи Lupa.bg. С трудната задача се заема големият режисьор Бина Харалампиева. Драматизацията е на Юрий Дачев, като двамата с Харалампиева се утвърдиха като успешен тандем в поставянето на спектакли по значими литературни произведения. Очаква се премиерата на „Тютюн“ да е през септември, като с този спектакъл Драматичният театър в морската столица ще продължи честванията на своя 100-годишен юбилей, който се отбелязва тази година.

Калин Врачански ще се превъплъти в ролята на собственика и директор на тютюневата фабрика „Никотиана“ Борис Морев. На 9 юни актьорът отбеляза своя 40-ти юбилей в работен режим и в компанията на колегите си от Варненския театър, с които се почерпиха с торта.

Калин Врачански ще трябва да пресъздаде сложния характер на алчния, но и интелигентен Борис Морев, чиято цел в живота е единствено трупането на богатство и власт. Неговият герой живее в едно турбулентно време – 30-те и 40-те години на XX век, когато България се намира в германската зона на влияние, а Хитлер се опитва да разшири Третия райх.

В интервю пред Lupa.bg Калин Врачански сподели, че работата във Варненския театър е много интересна и репетициите вървят много приятно. "С Бина Харалампиева се работи невероятно. И наистина ми е голям кеф, че работим по този сложен роман и си пожелавам всички да направим едни много интересни роли и да запленим публиката", каза актьорът.

Борис има двама братя, син е на беден провинциален учител. Той е амбициозен, жаден за власт, пари и могъщество, докато по-младите му братя са комунисти, отдадени на делото и партията. Борис се влюбва в красивата Ирина, която отива да учи медицина в София, а Борис се жени за Мария, дъщерята на собственика на тютюневата фабрика „Никотиана“. След като бащата на Мария умира, Борис наследява фабриката и става богат.

Но здравословното състояние на жена му постепенно се влошава, тя е психично болна и не може да разпознава хората около себе си. Ирина и Борис стават любовници, а след смъртта на Мария сключват брак. Чувстващ се като пълен господар след Господ, отчужден и отчуждаващ се от всичко човешко, неспособен да остане верен и на собствената си любов, впрегнал дори и любовта си в своя бизнес, Морев стига до абсолютно моралното падение. Той не е обвързан с нищо - във вражда е с братята си, с баща си, с конкурентите, няма семейство, безкрупен е и в бизнеса си.

В ролята на Ирина ще видим Диана Димитрова, на Стефан Костов - Пламен Димитров, на Петър Спиридонов (татко Пиер) - Свилен Стоянов, на Мария - младата Христина Джурова. Стоян Радев ще се превъплъти като Фон Гайер, а Веселина Михалкова ще е г-ца Дитрих. В останалите роли ще видим и Валентин Митев (Лихтенфелд), Николай Божков (Прайбиш), Александра Майдавска (Зара), Николай Кенаров (Бимби), Ивайло Иванов (Павел Морев) и Юлияна Чернева (Кристело). Сценографията е поверена на Свила Величкова.

Предполагаемият период за написването на романа е между лятото на 1946 г. и пролетта на 1949 г. Това предопределя и влиянието, и въздействието, което времето оказва върху Димов. От една страна стои соцреализмът, налагащ своите догми, а от друга авторът в по-значителната си част е повлиян от западноевропейската литература, по-специално от френската. Големият писател автор и на други литературни шедьоври като „Осъдени души“ и „Поручик Бенц“, се вдъхновява за романа от реални образи, места и събития.

По професия той е ветеринарен лекар, автор на множество научноизследователски трудове в тази област. Всъщност не е никак учудващо, че сюжетът на романа се развива в един „тютюнев свят“. Вторият баща на Димов Руси Генов е тютюнев експерт, а силата на тютюневата индустрия от онези години все още се усеща из улиците на „Тютюневия град“ в Пловдив – именно там Димов се мести да живее като преподавател в Агрономическия факултет и написва „Тютюн“.

Романът има нелека литературна съдба. Първата част от книгата излиза през септември 1946 г. във вестник „Литературен фронт“ под заглавието „Тютюнев склад“. Целият роман „Тютюн“ излиза от печат през 1951 г. от издателство „Народна култура“. Почти веднага след излизането му белетристи и критици на Съюза на българските писатели, носители на Сталиновите догми в изкуството, препоръчват преработката с цел по-точно покритие на социализма. До средата на март 1952 г. и на пръв поглед отрицателите на романа взимат превес, като мнозинството в СБП елиминира „Тютюн“ от надпреварата за Димитровската награда и чрез шумно колективно обсъждане го определя за неуспешно произведение, неизпълнило критериите за творба на социалистическия реализъм.

Същевременно министър-председателят Вълко Червенков, който е известен като най-големия апологет на „култа към личността“, се застъпва за Димитър Димов, инициира публикации в подкрепа на романа и лично редактира редакционна статия в официоза „Работническо дело“, озаглавена „За романа „Тютюн“ и неговите злополучни критици“ от март 1952 г. Тя е последвана от наказания за най-активните критици, а авторът преработва книгата според указанията на Червенков, пригаждайки я още по-добре към схемата на т.нар. социалистически реализъм. Преработката разширява описанието на работническия свят и въвежда нови герои, като това увеличава обема на книгата с нови 250 страници. Развива се образът на комунистката Лиля в противовес на „упадъчния“ образ на Ирина. До падането на комунизма в НРБ се тиражира преработената версия на романа и едва след 1989 г., благодарение на волята на наследниците на Димитър Димов, се стига до нова среща с първото издание на класиката.

Бина Харампиева и Юрий Дачев залагат на първия, оригиналния вариант на „Тютюн“, в който се разглежда въпросът за самотността на личността в капиталистическото общество, за огромния натиск на живота върху нравствените принципи в света на капитала, и за историческата обреченост на олигархиите в България.

Романът е екранизиран през 1961 г. от режисьора Никола Корабов, като в ролята на Борис Морев е великолепият актьор Йордан Матев, а на Ирина – Невена Коканова

ДА ПОСТИГНА ОНЗИ НЕОБЯСНИМ МАГНЕТИЧЕН ЧАР

Интервю на Виолета Тончева с драматурга на „Тютюн“ Юрий Дачев за Портала за литература и хуманитаристика Литернет

<https://kulturni-novini.info/sections/34/news/33345-da-postigna-onzi-neobyasnim-magnetichen-char>

ДРАМАТУРГЪТ ЮРИЙ ДАЧЕВ за предизвикателствата на скритата драматургия в голямата литература и нейния превод на театрален език, за концентрираното театрално действие, притегателната сила на саморазрушението, краха като достойнство и необяснимия магнетичен чар на героите в „Тютюн“, за творческата среща с Бина Харалампиева и още...

„Тютюн“ по Димитър Димов, реж. Бина Харалампиева, драматург Юрий Дачев, сценография и костюми Свила Величкова и Ванина Цандева, композитор Асен Аврамов, е юбилейна постановка за 100-годишнината на Драматичен театър „Стоян Бъчваров“ и премиера за България на 20, 21 септември 2021, 19.00, Основна сцена

Доц. Юрий Дачев - театровед, театрален критик, режисьор, драматург, водещ на известното тв предаване „Рецепта за култура“ по БНТ, изпуснах ли нещо?

Не, само театрален критик отдавна вече не съм, то отпада.

Разбирам, оставил си критиката на другите 😊. Интересува ме днес ролята ти на драматург, който притежава специалната артистична дарба да се превъплъщава в образа на автора, за да създаде върху неговия текст свое самостоятелно произведение, запазвайки при това духа на първоизточника. Предизвикателство само по себе си, то нараства още повече, когато става дума за Димитър Димов и големия роман на българската класика „Тютюн“.

Предизвикателството наистина е голямо. Искам да отбележа, че това превъплъщение, както ти го нарече, наистина прилича на актьорска роля, но за разлика от актьорите, аз нямам самочувствието, че мога да покрия света на автора. При мен е друго, аз просто се опитвам, с пълното съзнание, че се намирам в един чужд свят, да взема от него онова, което мен ме вълнува и колкото и да звучи нескромно, по някакъв начин да превода на театрален език, да подготвя за театрална постановка една литература, която носи в себе си скрита драматургия, но не достатъчно категорично.

При Димитър Димов предизвикателството е огромно по много причини и тук на първо място искам да благодаря за доверието към мен на Теодора Димова – самата тя прекрасен писател и драматург, защото тя за втори път ми разрешава да работя върху текст на баща ѝ Димитър Димов. След любимия ми негов роман „Поручик Бенц“, който Бина Харалампиева постави в Малък градски театър „Зад канала“, имам привилегията да работя и върху „Тютюн“, отново нейна постановка, този път в Драматичен театър „Стоян Бъчваров“ Варна.

Трудността идва както от популярността на романа, така и от прекрасния знак върху него на едноименния филм с Невена Коканова и Йордан Матев. Самият роман е едно огромно произведение, което се разстила в много години и обхваща голям кръг от герои. Но по-голямото предизвикателство за мен беше да постигна онзи необясним магнетичен чар в героите на Димитър Димов. Те в никакъв случай не могат да бъдат определени като светли или положителни личности, колкото и условно да звучи тази дума, но те притежават духовен чар. В това е силата на Димитър Димов – да превръща тези саморазрушаващи се хора в привлекателни и загадъчни герои. Тук някъде беше най-голямото предизвикателство, като пак казвам, отчитайки невъзможността да бъде постигнат в абсолютна мяра света на Димитър Димов с неговата привлекателност и сила.

Какъв критерий следваше при пренасянето и подбора на сцените от романа в драматургичния вариант?

Критерият беше един и пределно ясен - да се концентрира колкото може повече историята. От тази гледна точка театралната версия започва много по-късно от романа, т.е. пътищата на Борис и Ирина не са разгърнати в тяхната последователност. Действието започва от срещата им в София, когато те, увлечени в своите амбиции, вече са попаднали в един друг, не техен свят. Да се концентрира в тази посока историята, да се намерят пресечни точки в сценичните срещи между героите, за да се постигне едно съгъстено действие – това е нещо, което театърът иска, за разлика от белетристиката, която има силата да се разгръща спокойно, нашироко.

Мисля си за тези особени или „осъдени души“, ако използвам заглавието на един друг прочут роман на Димитър Димов, които привличаха българина по времето на соца, може би защото тогава не му беше позволено да бъде като тях, но и сега продължават да го вълнуват...

Преди ни внушаваха, че силните личности непременно трябва да бъдат свързани с някакъв идеал, докато силните личности на Димитър Димова носят у себе си унищожението, самотата. Те са много самотни, затова имаме усещането, че пътят, по който са поели, е обречен. В това се крие тяхната сила, в техния крах има нещо достолепно и много достойно, това е тяхната неизбледяваща привлекателност. Силният човек, готов да се опълчи на времето, на обществения строй, на сивотата, дори когато те са унищожителни за него, излъчва неустоим чар.

На артистичния тандем между теб и Бина Харалампиева дължим великолепни театрални постановки, вярвам, че такъв ще бъде и случаят с нашия „Тютюн“, една от юбилейните постановки за 100-годишнината на Драматичен театър „Стоян Бъчваров“. На какво се основава партньорството ти с Бина Харалампиева?

И друг път съм го казвал. Аз съм драматург, благодарение на Бина и в това няма нищо измислено. Ако тя не ме беше насърчавала и подкрепяла през всичките тези години, ако не вярваше, че текстовете ми са театрално привлекателни, аз нямаше да ги напиша. А що се отнася до самата работа, тя идва от голямото разбирателство между нас, от общото ни любопитство към добрата литература, която не трябва да бъде

пренебрегвана като драматургичен портфейл. Прекрасни литературни произведения, които обаче не са драматургия – по някакъв начин в нашите партньорски взаимоотношения ние се насочваме именно към такива текстове. Бина е поставяла и всички мои авторски текстове, така че аз съм благодарен за щастливия шанс да срещна в живота си такъв творец като Бина, с който гледаме в една и съща посока.

Къде те намирам сега?

В Смолян репетирам „Юдина ела“, по текстове на един интересен местен автор Константин Канев, премиерата предстои на 15 и 16 септември.

Успех на „Юдина ела“ и нейния режисьор в Смолян, а във Варна очакваме драматурга Юрий Дачев за премиерата на „Тютюн“ на 20 и 21 септември. Благодаря ти за разговора.

"ТЮТЮН"

по Димитър Димов

Драматургичен вариант Юрий Дачев

Режисьор Бина Харалампиева

Сценография и костюми Свила Величкова и Ванина Цандева

Композитор Асен Аврамов

Плакат Славяна Иванова

В ролите:

ИРИНА - Диана Димитрова

БОРИС МОРЕВ - Калин Врачански

СТЕФАН КОСТОВ - Пламен Димитров

ПЕТЪР СПИРИДОНОВ (ТАТКО ПИЕР) - Свилен Стоянов

МАРИЯ - Христина Джурова

ФОН ГАЙЕР - Стоян Радев

Г-ца ДИТРИХ - Веселина Михалкова

ЛИХТЕНФЕЛД - Валентин Митев

ПРАЙБИШ - Николай Кенаров

ЗАРА - Александра Майдавска

БИМБИ - Николай Божков

ПАВЕЛ МОРЕВ - Ивайло Иванов

КРИСТЕЛО - Юлияна Чернева

Помощник режисьор Владимира Иванова. Главен театър-майстор – Никола Колев. Сценична група - Траян Лечев, Росен Недев, Радослав Зафиров, Михаил Божилов. Художествено осветление – Валентин Андонов, Красимир Миков, Пламен Димитров, Генадий Иванов. Звукооператори - Орлин Димитров, Димитър Иванов. Театрален реквизит – Миглена Кръстева, Виктория Иванова. Театрален гардероб – Димитричка Колева, Фатме Шукриева, Денка Радева. Грим и перуки - Савка Стоянова. Шивашко ателие - Йорданка Маринова, Таня Стайкова, Зора Иванова. Тапицер - Калина Андонова. Художници – Будиони Арков, Евелина Пенева.

**Юбилейна постановка за 100-годишнината на Драматичен театър „Стоян Бъчваров“
Премиера 20, 21 септември 2021, 19.00, Основна сцена**

„Тютюн“ - разпадът на личността

Интервю в портал Култура на Виолета Тончева с режисьорката Бина Харалампиева за премиерната постановка на „Тютюн“ във Варненския драматичен театър и спецификата в драматургичния вариант на Юрий Дачев по романа на Димитър Димов; за вселената „Тютюн“ и любопитството на театъра към разпада на личността, разпределението и срещата с варненските актьори; също за премиерите на Малък градски театър „Зад канала“ в новия сезон. И още - как се създава духът на един театрален екип и кога директорът е пръв между равни.

Премиерата на „Тютюн“ 2021 се вписва в юбилейната програма за 100-годишнината на Драматичен театър „Стоян Бъчваров“ Варна.

<http://kultura.bg/web/%D1%82%D1%8E%D1%82%D1%8E%D0%BD-%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BF%D0%B0%D0%B4%D1%8A%D1%82-%D0%BD%D0%B0-%D0%BB%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%82%D0%B0/>

Госпожо Харалампиева, всяка постановка си има предистория, а вашата с „Тютюн“, разбрах, е любовна история...

Прочетох романа някъде преди да завърша гимназия и оттогава на равни интервали през различните години го препрочитам. Обичам да чета „Тютюн“, за мен това е най-добрият български роман. По начало съм привлечена от творчеството на Димитър Димов. Допада ми неговото умение да се зарови истински в човешката душа, да изследва човека и начина, по който той реагира на житейските предизвикателства. Димитър Димов е майстор в създаването на изключителни характери, не само при мъжките персонажи, при него има и изумително интересни жени. Преди време направих „Поручик Бенц“, така че „Тютюн“ е второто произведение на Димитър Димов, което поставям в театъра. И в двата случая работих по драматургични варианти на Юрий Дачев, така че може да се каже пристрастието ни към Димитър Димов има общи корени.

Да, още от самото начало беше ясно, че в „Тютюн“ ще работите заедно с Вашия предпочитан драматург и за много други постановки Юрий Дачев. Кои са качествата на неговия драматургичен текст за „Тютюн“?

Аз работя от много години по текстове на Юрий и в този смисъл ние се познаваме добре. Той пише нещата, които аз харесвам, аз поставям нещата, които той харесва и тази близост ми дава правото да кажа, че той е изключителен майстор на пиеси по известни романи. Това, което той пише, не са драматизации, във вида, в който познаваме драматизацията. Той не ползва пряка реч на автора, а създава пиеси, вдъхновени от съответните романи и това е едно особено достойнство. Той е истински артистичен, когато влиза в стила на Димитър Димов и подобно на актьора или

режисьора, които се потапят в атмосферата на романа, той сътворява някакъв нов живот, близък до онова, което вероятно е било в главата на писателя. Юрий всъщност влиза в образа на самия писател и стилистично се доближава неимоверно до първоизточника. Всичко това, пак да повторя, изисква една особена артистичност и специална дарба. Юрий прониква докрай в художествения свят на автора, пише в същата стилистика и без да изневерява на писателя сътворява свое автентично произведение. И аз се опитвам върху него да направя пък моето автентично произведение, което е вече специална постановка. Тоест, всеки от нас се стреми със своята дарба и своите изразни средства да бъде близък до оригинала.

Известно е, че по времето на соца се разпространяваше втората версия на „Тютюн“, разширена според изискванията на т. нар. „социалистически реализъм“, но Вие използвате, разбира се, оригиналната творба.

Димитър Димов е бил принуден да допише „Тютюн“, *принуден* е точната дума. Притиснат от режима, той е добавил герои и събития, които благодарение на огромния му талант, също заживяват свой живот. Но истината е в първоначалния роман, в изследването на човека и тъмните страни в неговата душа. Димитър Димов създава два уникални, много силни характера - Борис и Ирина, тяхната среща и фаталната им любов, всичко в романа въздейства като нож, опрян до гърлото. Разпадът на личността при Борис и Ирина, а и при неколцина други герои, е изключително любопитен за театъра. Една жестока провокация за театъра, за актьорите, за режисьора. И за мен е рядко удоволствие да работя по този материал. Мисля, че актьорите също се запалиха и вярвам, че ще поднесем едно добро представление.

Публиката очаква с интерес възкръсването на театралната сцена на този велик роман, още повече, че едноименният филм на Никола Корабов е породил вече определени нагласи за възприемането на сюжета. Всичко това генерира свръхопачвания, които вероятно натоварват...

Да, натоварват, затова се опитвам да забравя за тях. Слава богу, напълно съм забравила филма, останал ми е само изключително приятен спомен за него, нарочно не го гледах отново. Обичам да съм напълно независима, когато правя представления по творба, върху която са работили и други творци. Филмът е сниман по съвсем различно време от нашето, различни неща са били важни за режисьора и за хората тогава, различно е сега нашето любопитство към романа. Ние се фокусираме върху основната тема - изследването на човека в извънредни обстоятелства, в условията на Втората световна война. Войната дава своето отражение и макар усещането за нея да не е толкова непосредствено, целият сюжет е изграден върху постулата, че светът е разяден от войната. Хората изглеждат сякаш урочасани от онези зли страни, които се таят дълбоко в човешката душевност - властта, парите, алчността, стремежа да владееш и манипулираш хората около теб, амбицията да притежаваш все повече и повече. „Светът не е измислен по друг начин, освен с пари“, както гласи една великолепна реплика в нашия вариант на „Тютюн“. Мечтата да властваш над другите, също е могъща амбиция и също разяжда човека отвътре.

Как актьорите, които все пак не познават войната, предават тази сложност на характерите, обременени от войната?

Героите на „Тютюн“, независимо от войната навън, живеят доста по-добре от нас, в някакъв чужден стандарт. Но злото е вътре в тях, в амбициите човешки да притежаваш всичко, да притежаваш целия свят. Дарбата на актьора и на режисьора е в неговото въображение и не е необходимо да преживееш нещо, за да можеш да го представиш достоверно, да влезеш в дълбочина. Има една стара театрална приказка, според която не е необходимо да ти разбият сърцето в любовна драма, за да можеш да изиграеш герой с разбито сърце. Това са неща, за които съвременните актьори имат будни сетива. Когато Невена Коканова играе Ирина, тя е само на 24 години и е невероятно неопитна като актриса. Нейният опит е по-скоро опитът на душата, обогатен с въображението на артиста. За разлика от нея, Йордан Матов - Борис е вече реализиран творец, известен актьор в Народния театър. Естествено, както във всяка епоха, така и днес ние - актьорите и аз като режисьор на представлението – интерпретираме. Интерпретираме онези онези явления, които са важни за обществото ни в момента и за нас самите, а темите, които ние извеждаме в „Тютюн“, намирам за разтърсващи. Надявам се, че те ще въздействат по същия начин и на зрителя.

Не се отказвате от разпределението, което направихте?

Ние сме в етапа, когато вече съм поставила представлението, така че дори не мисля за други варианти, за други артисти, освен тези, с които репетирам. Работила съм с Калин Врачански няколко пъти, имали сме прекрасни срещи в различни периоди от неговото актьорско развитие от последните десетина години. С Диана Димитрова се срещам за пръв път. Намирам Калин вече зрял и готов за ролята на Борис Морев. Много се радвам на това, което той успя да постигне дотук в нашата работа. Диана Димитрова за мен е много приятна изненада, една среща, за която бях притеснена в началото, когато подбирах актьорите, но се вслушах в интуицията и опита си, всичко у мене казваше – това е Ирина. Тя е един фин и чувствителен човек и искрено се надявам нейната Ирина да попадне на публиката. Освен всичко останало, с нейната изключително привлекателна, топла и красива външност, тя физически много се доближава до образа на Димитър Димов за Ирина.

„Тютюн“ не е първата Ви среща с Варненския театър, но междувременно поколенията се смениха. Как възприемате сега варненските актьори, а и те как възприемат Вас?

От първия момент, в който се срещнах с варненската трупа, изпитвам радост. Те са прекрасни, отворени и струва ми се, че те също са доволни от нашата среща. Имаме какво да обменим, съвпаднаха някакси вътрешните ни трептения, усещаме нещата по един и същ начин. Вярвам, че им харесва това, което им предложих като вариант за „Тютюн“, защото всеки един от тях успя да постигне много в образа, които трябва да създаде. Не си спомням нито един момент, в който да не съм била удовлетворена, така че имаме един любовен период на работа и се надявам той да даде резултат. Остава

ни в началото на есента да сме пак така вдъхновени, за да завършим онова, което толкова добре започнахме.

Как се създава духът на един театрален екип? Малък градски театър „Зад канала“, на който сте дългогодишен директор, притежава такъв дух и това го отличава от редица други театри.

В продължение на много години се занимавах със създаването на екипа на Малък градски театър „Зад канала“. Когато имаш ясна представа за това, което искаш да постигнеш, неминуемо се налага да отстраняваш хора, които по естествен път не принадлежат към твоя екип. Това никак не е лесна работа, но аз имах възможност и време внимателно да подбирам моите артисти, без да навреждам на другите. Разбира се, не мина без обидени, те останаха в театъра, но постепенно отпаднаха. През цялото това време аз непрекъснато търсех нови лица. Всички, които кандидатстваха, оценявах по редица критерии, включително дали няма да се дублират като качества и възраст.

Стратегически замисъл, който изисква сериозна селекция...

Подлагах кандидатите на критичен анализ с оглед и на последствията, които тяхното назначаване би имало за театъра. И ако предварителните ми представи за някого не се оправдаваха, се опитвах да компенсирам с други актьори. Взела съм го например да играе героя, а той се оказва характерен. Със сигурност мога да кажа, че към всеки отделен случай съм подхождала внимателно и отговорно, като се водех както от интуицията, така и от режисьорския и житейския си опит. Всичко това има значение.

Какво предстои през новия театрален сезон?

Предстоят три премиери. Започваме през септември със световната премиера на „Фицрой“ от Жорди Галсеран, с режисьор Явор Гърдев. Самият Галсеран беше при нас през юли и участваше в репетициите. Следва един документален спектакъл, в който ще се анализира риалити формата „Биг брадър“ като негативно явление и социален експеримент. След като обсъждахме няколко заглавия, избрахме "Очите на милиони". Режисьорката Неда Соколовска е направила вече голяма част от представлението, така че премиерата трябва да излезе в края на септември или началото на октомври. За края на ноември предвиждаме премиера на „Лято и дим“ от Тенеси Уилямс, с режисьор Анастасия Митева.

Кога Бина Харалампиева се чувства по-комфортно, като режисьор или като директор?

Като режисьор. Режисьорът е някакъв вид водач на група, която има за цел да създаде един спектакъл и режисьорът трябва да предаде смисъла и да посочи пътя, по който актьорите да се развият. В качеството си на директор, аз всъщност продължавам да бъда режисьор на група, вътрешно свързана, с обща цел и чувство за принадлежност. В този смисъл директорът е пръв между равни.

Не във всеки театър, но в Театъра на Бина Харалампиева е така. Благодаря за разговора и успех на Вашите премиери във Варна и София.

"ТЮТЮН"

от Димитър Димов

Драматургичен вариант Юрий Дачев

Режисьор Бина Харалампиева

Сценография и костюми Свила Величкова и Ванина Цандева

Композитор Асен Аврамов

Плакат Славяна Иванова

В ролите:

ИРИНА - Диана Димитрова

БОРИС МОРЕВ - Калин Врачански

СТЕФАН КОСТОВ - Пламен Димитров

ПЕТЪР СПИРИДОНОВ (ТАТКО ПИЕР) - Свилен Стоянов

МАРИЯ - Христина Джурова

ФОН ГАЙЕР - Стоян Радев

Г-ца ДИТРИХ - Веселина Михалкова

ЛИХТЕНФЕЛД - Валентин Митев

ПРАЙБИШ - Николай Кенаров

ЗАРА - Александра Майдавска

БИМБИ - Николай Божков

ПАВЕЛ МОРЕВ - Ивайло Иванов

КРИСТЕЛО - Юлияна Чернева

Премиера - 20, 21 септември 2021, 19.00, Основна сцена, ДТ „Стоян Бъчваров“ Варна.

КАЛИН ВРАЧАНСКИ МЕЖДУ „НИКОТИАНА“ И ИРИНА

Интервю с Калин Врачански за сайта Impressio.bg

<https://impressio.dir.bg/interview/kalin-vrachanski-mezhdu-nikotiana-i-irina?fbclid=IwAR0HzmPmOx9CwfDbV2TBInkCYcCAxx9Td1My7sgOJ-9cmkMveB64l0zcLlk>

Актьорът Калин Врачански пред Виолета Тончева за своя герой, многоликия Борис Морев, който има мечти и може да промени света, докато се колебае в избора между „Никотиана“ и Ирина; за образа, който за да стъпи на сцената, трябва да бъде гледан под лупа; какво от себе си влага актьорът в героя и опасността да бъде идентифициран с него; неизбежното сравнение с литературните първообрази и емблематичните екранни превъплъщения на Йордан Матев и Невена Коканова; също за иронията и театралната игра, Бина Харалампиева и 40-ия рожден ден с трупата на Варненския драматичен театър

„Тютюн“ по Димитър Димов е юбилейна постановка за 100-годишнината на Драматичен театър „Стоян Бъчваров“, премиера 20, 21 септември 2021, 19.00, Основна сцена. Драматургичен вариант Юрий Дачев, реж. Бина Харалампиева, сценография и костюми Свила Величкова и Ванина Цандева, композитор Асен Аврамов.

Театърът промени ли представата ти за Борис Морев от романа? Имаше ли изненади при това второ запознанство?

Борис Морев не е обикновен, всекидневен персонаж - в театъра нещата не трябва да бъдат всекидневни. Сега видях Борис Морев по друг начин, изненадах се от предприемчивия му дух. Той умее да реализира плановете си, предприема гъвкави маневри в бизнеса с тютюн и независимо по какъв начин действа, се отличава с мащабното си и новаторско мислене. За своето време той е пионер в бизнеса, в един момент дори успява да накара немците да следват неговата воля. Възприемам го като човек с големи мечти и стремежи, който знае как да промени света. Това, разбира се, е само една от чертите в характера му, който трябва да бъде пресъздаден в цялата му многоликост. За да стъпи на сцената, образът трябва да бъде гледан под лупа, както казваше моят професор Здравко Митков.

Какво от всички качества в героите, които си изиграл на театралната сцена и филмовия екран, използваш в образа на Борис Морев?

Не бих казал, че вземам нещо конкретно от тях, но със сигурност това натрупване в годините и събраният опит с различни режисьори и различни герои ми помагат да имам по-плътен поглед върху драматургията и да боравя с различни прийоми. В „Тютюн“ всичко, което е било зад мен, е важно, а и работата с режисьор като Бина Харалампиева е истински трамплин.

Какво имаш предвид?

Тя е от режисьорите, с които отскачаш като от трамплин. Всяко нещо, което работя с нея, ми дава трамплин за следващото, по-дълбоко, по-мощно развитие. Още в първата ми среща с нея преди години върху пиесата „Гарванът“ тя много ми помогна, издигна ме като актьор.

Когато се превъплъщаваш в героя, доколко се сливаш с образа и доколко запазваш дистанция към него?

Актьорът винаги дава нещо свое на героя, но не може да се откъсне до такава степен от себе си, че да каже – не, това вече не съм аз. Може и да има подобни случаи при големите актьори, които гледаме на екрана или на театралната сцена, но кой знае колко от техните герои има у самите тях...

Така и често пъти публиката погрешно идентифицира актьора с неговия герой...

Да. Това означава, че актьорът добре си е свършил работата, макар и после да се изправя пред опасността да го свързват само с един герой, който е изиграл и който се е харесал на публиката. Точно такъв е случаят с Даниел Радклиф, който изпълнява Хари Потър, всички го разпознаваха като Хари Потър и това му създаде проблеми с кариерата, след Хари Потър той дълго време не можеше да продължи нататък.

От позицията на зрител виждам Калин Врачански като един комуникативен и харизматичен актьор с чувство за хумор, който без особено усилие печели благоразположението на околните. Всичко, което Борис Морев не е...

Много се радвам, защото ако беше така, Борис Морев нямаше да бъде толкова интересен за театралната сцена. Да, аз възприемам себе си не толкова сериозно. Моят преподавател и театрален режисьор Румен Рачев ни учеше да гледаме на живота с известна ирония. Нека да ни бъде по-леко, защото ако трябва да товарим на раменете си целия този огромен багаж, който носим на сцената, как ще се справим...

Ако се върнем на твоя властен и властолюбив, алчен и безскрупулен Борис Морев, той изглежда защитен от всичко, но не и от любовта си към Ирина. И ти ли го възприемаш така?

Много можем да говорим за любовта на Борис Морев в „Тютюн“. Не можем да разберем коя е неговата истинска любов, дали любовта към „Никотиана“ или любовта към Ирина, коя от двете е по-силна. Зрителите, които ще дойдат да гледат нашето представление, ще разберат, че нещата при него са много странни, понякога той избира работата, понякога любовта, колебае се, не знае дали има връщане назад. Така е и в живота, когато се стремиш силно към нещо, не знаеш какво жертваш и можеш ли после да го върнеш обратно. Точно затова и романът е толкова силен и въздействащ. Естествено краските тук са преувеличени, за да бъдат достатъчно ярки. Но изкуството не бива да размахва пръст и да сочи как трябва да бъде, изкуството трябва да задава въпроси, а зрителят да търси отговорите вътре в себе си.

В „Тютюн“ Борис Морев е немислим без Ирина, както и Калин Врачански без Диана Димитрова. Докато ти се оказа лесният избор на Бина Харалампиева, за Диана беше по-трудно...

Всички познават Борис и Ирина. Стане ли дума, че репетирам „Тютюн“, всички казват, че това е любимият им роман. Ирина е толкова магнетичен образ, че не можеш с лека ръка да дадеш тази роля на която и да е актриса. Освен това зрителите непременно ще направят връзка и с екранните образи на Ирина и Борис Морев, изграни от такива емблематични имена като Невена Коканова и Йордан Матев. Надявам се, в нашето представление публиката да види приликите и разликите между тях и нас и ние да постигнем същия интерес, какъвто предизвиква филмът на Никола Корабов.

Как се чувстваш в трупата на Варненския драматичен театър?

Тук навърших 40 години и колегите бяха толкова мили, че ми организираха минитържество по време на репетициите. С всички си партнирам много добре, работим леко, намерихме общ език със сходно чувство за хумор и този дух ни съпътства по време на целия репетиционен процес. Все пак да не забравяме, че ние играем, ние продължаваме да си играем, както сме го правили в детството. Да, можем сериозно играем, плащат ни за това, но ние играем професионално. Да идваш на работа, без да забравяш, че играеш. Смятам, че актьорската професия е една от най-интересните, най-забавните, най-хубавите и аз имам щастието да бъда това, за което съм мечтал.

Обичам Варна, имам много приятели тук. Радвам се, че за пръв път участвам в постановка на Варненския драматичен театър, а когато приключим, ще замина с много хубаво и приятно усещане.

"ТЮТЮН"

по Димитър Димов

Драматургичен вариант Юрий Дачев

Режисьор Бина Харалампиева

Сценография и костюми Свила Величкова и Ванина Цандева

Композитор Асен Аврамов

Плакат Славяна Иванова

В ролите:

ИРИНА - Диана Димитрова

БОРИС МОРЕВ - Калин Врачански

СТЕФАН КОСТОВ - Пламен Димитров

ПЕТЪР СПИРИДОНОВ (ТАТКО ПИЕР) - Свилен Стоянов

МАРИЯ - Христина Джурова

ФОН ГАЙЕР - Стоян Радев

Г-ца ДИТРИХ - Веселина Михалкова

ЛИХТЕНФЕЛД - Валентин Митев

ПРАЙБИШ - Николай Кенаров
ЗАРА - Александра Майдавска
БИМБИ - Николай Божков
ПАВЕЛ МОРЕВ - Ивайло Иванов
КРИТЕЛО - Юлияна Чернева

Помощник режисьор Владимира Иванова. Главен театър-майстор – Никола Колев. Сценична група - Траян Лечев, Росен Недев, Радослав Зафиров, Михаил Божилов. Художествено осветление – Валентин Андонов, Красимир Миков, Пламен Димитров, Генадий Иванов. Звукооператори - Орлин Димитров, Димитър Иванов. Театрален реквизит – Миглена Кръстева, Виктория Иванова. Театрален гардероб – Димитричка Колева, Фатме Шукриева, Денка Радева. Грим и перуки - Савка Стоянова. Шивашко ателие - Йорданка Маринова, Таня Стайкова, Зора Иванова. Тапицер - Калина Андонова. Художници – Будьони Арков, Евелина Пенева.

Юбилейна постановка за 100-годишнината на Драматичен театър „Стоян Бъчваров“ и премиера за България на 20, 21, 22 септември 2021, 19.00, Основна сцена

КАЛИН ВРАЧАНСКИ е роден на 9 юни 1981 г. в Червен бряг, завършва гимназия със специалност „Банково дело“ и НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“ със специалност „Актьорско майсторство за драматичен театър“. Нашумява с ролите си в Театър „София“ („Ревизор“, „Четири стаи“, „Парижката Света Богородица“, „Франкенщайн“ и др.), в Театър 199 („Гарванът“, „Госпожица Юлия“) и МГТ „Зад канала“ („Бел ами“). Печели музикалния тв формат „Като две капки вода“ с превъплъщенията си като Васил Михайлов, Рей Чарлз и Горан Брегович. Участва с успех в тв сериали като „Стъклен дом“ и „Дървото на живота“, в игралните филми „Патриархат“, „Още нещо за любовта“, „Смарт Коледа“ и др. Играе в „Моцарт и Салиери“ в Русенската опера, в мюзикъла „Баща ми, бояджията“ в Софийската опера и в първата българска театрална постановка по романа на Димитър Димов „Тютюн“ на сцената на Драматичен театър „Стоян Бъчваров“ Варна.

Калин Врачански и Диана Димитрова обичат и страдат в света на „Никотиана“

Ирина Гилова във в. „Монитор“

https://www.monitor.bg/bg/a/view/kalin-vrachanski-i-diana-dimitrova-obichat-i-stradat-v-sveta-na-nikotiana-285799?fbclid=IwAR0YvS5gBL0_FvIVDqYrgQfALbNm4I7RXfNcAjpYGekj3MqajS4DG0KUsRw

Ирина и Борис Морев от варненския спектакъл „Тютюн“ се поклониха и пред столична публика

Трима великолепни актьори, които сякаш излъчват силно вътрешно сияние – Диана Димитрова, Калин Врачански и Стоян Радев, са в главните роли в спектакъла „Тютюн“ на Варненския театър, който в неделя вечер имаше и своята софийска премиера. Те са Ирина, Борис Морев и Фон Гайер – харизматичните герои на Димитър Димов от неговия крайтъглен едноименен роман, превърнат в театрален факт от драматурга Юрий Дачев и режисьорката Бина Харалампиева: те са пламтящите страни на унищожителен любовен триъгълник, изграден от любов, не-любов, амбиции и интернационални търговски интереси.

Макар въвеждането им в салона на татко Пиер, собственика на тютюневия концерт „Никотиана“, в началната сцена на постановката да е дискретно и на пръв поглед някак незабележимо, бързо техните страсти и драми ще накарат зрителя да гледа случващото се с широко отворени очи, без да може да откъсне поглед от тях.

Трудно е да бъдеш Ирина след Невена Коканова от филма „Тютюн“ на Никола Корабов, особено когато любимата героиня на Димитър Димов е първата ти роля в професионален театър, но Диана – отдавна със статут на звезда от телевизията в сериала „Откраднат живот“, извървява забележителен път в представлението с метаморфозата си от скромна студентка по медицина до светска лъвица с душа, която запазва достойнството и нахъреното си себеуважение дори като разменна монета в сделките на Морев и Фон Гайер в техния мъжки бизнес-свят на фона на Втората световна война. За Борис Морев на Калин Врачански наркотик, цел и светая светих (освен коняка) са не парите, а властта, която упражнява с чар и безпардонност в бизнеса, в международната търговска дипломация, във връзката с Ирина – жената, която без съмнение обича. За да я пречупи и да я хвърли в ръцете на Фон Гайер, за да измъкне от него полезна информация, той налага волята си почти като сексуално насилие над нея. Тази стилизирана сцена, както и любовните моменти между Ирина и Борис, любовно-ироничните между Ирина и Фон Гайер (образцов както винаги Стоян Радев) са вградени като скъпоценни камени в тъканта на спектакъла, който общо-взето се развива в добрия традиционен наратив на психологическия театър. Калин Врачански играе с лекотата, с която диша, своя Борис и в силните му години (сценичният разказ започва с издигането му за генерален директор на „Никотиана“, а младежката му любов с Ирина се разкрива в диалога между тях), и в дъното на своя морален провал, когато е вече съсипан от алкохола и от амбициите си за хегемония в тютюневия бранш. Актьорът

прави поредна много силна роля след „Бел Ами“, „Госпожица Юлия“, „Стреляйте по артиста“, „Златният телец“, „Няма ток за електрическия стол“ и редица още, ще бъде вече лоша тенденция селекционерите на театралните номинации и награди да продължат да се правят, че не забелязват „хубавеца“ от сериалите и други популярни тв формати. Врачански далеч не е само това. Стоян Радев пък защитава имиджа си на един от най-мощните актьори на своето поколение (не че някой се е съмнявал в това): образът на Фон Гайер, шефът на германския тютюнев гигант, му пасва като ръкавица с тънката ирония и пронизателността, със скритите в дълбочината на сложния му характер чувства. Между всеки от тях двамата и Диана Димитрова се е получило страхотно психологическо сцепление в саморазрушителното им битие. Социалният контекст в спектакъла е пречупен през патоса на личните истории, но е осезаем – с войната, с преврата, със слизането на партизаните, сред които е и братът на Борис Морев.

Освен тримата протагонисти главен герой тук е и отровният свят на „Никотиана“ – свят на морална проституция и търговско лицемерие. Въображаемият мирис на тютюн се просмуква навсякъде и задушава хората. Той се визуализира с пурите (непременно родно производство – добре е за бизнеса) и цигарите, които те небрежно захвърлят недогорели в големия пепелник на сцената като собствените си похабени животы...

В отличния актьорски ансамбъл на спектакъла са още Пламен Димитров, Веселина Михалкова, Христина Джурова, Валентин Митев, Свилен Стоянов, Александра Майдавска, Николай Божков, Юлияна Чернева и др. Сценографията и костюмите са на Свила Величкова и Ванина Цандева, музиката – на Асен Аврамов.